

คู่มือปฏิบัติงาน

ส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สพป.นครราชสีมา เขต 6

นางอรุณี จันทรสุขศรี

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

คำนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 5 มาตรา 39 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2553 มาตรา 8 มาตรา 34 วรรคสอง ได้กำหนดให้มีการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาและมัธยมศึกษา และได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2560 โดยแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็น 9 กลุ่ม และเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2561 เพิ่มกลุ่มกฎหมายและคดี เพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีการพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานขึ้น มีรายละเอียดของกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงาน ตามขอบข่ายงานจัดระบบบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือปฏิบัติงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ที่สามารถนำไปถือปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ชื่อ นางอรุณี จันทร์สุขศรี

ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

สารบัญ

หน้า

คำนำ

ส่วนที่ 1

บทนำ

- แนวคิดกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
- ขอบข่าย/ภารกิจ

ส่วนที่ 2

ขั้นตอนและมาตรฐานการปฏิบัติงาน

****งานส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย**

1. การจัดการศึกษาในระบบ

- 1.1 การกำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษา ระดับปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
- 1.2 การจัดการศึกษาในพื้นที่ภูเขา ทุรกันดารและชาวเล
- 1.3 การจัดการศึกษาเด็กไร้สัญชาติ ต่างชาติพันธุ์
- 1.4 การแก้ปัญหาเด็กตกหล่น กลุ่มเสี่ยง และเด็กออกกลางคัน
- 1.5 งานทะเบียนหลักฐานการศึกษา
 - 1.5.1 งานจัดเก็บหลักฐานการศึกษา
 - 1.5.2 งานยกเลิกหลักฐานทางการศึกษา
 - 1.5.3 งานตรวจสอบวุฒิ และการรับรองความรู้
 - 1.5.4 งานสั่งซื้อแบบพิมพ์

2. การศึกษานอกระบบ

- 2.1 งานส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น
- 2.2 งานประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา
 - งานส่งเสริม การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.3 งานส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถ พิเศษ
 - 1) งานส่งเสริมการจัดการศึกษาเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสที่มีความสามารถพิเศษ
 - 2) การส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนในโควตาพิเศษ

ภาคผนวก ก กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 1

บทนำ

แนวคิด

งานส่งเสริมการจัดการศึกษา เป็นงานที่สนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่ การศึกษาสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเน้นการบูรณาการการจัด การศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย นำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา ทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา การกีฬา ลูกเสือ เนตรนารียุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์องค์กรนักเรียน สิทธิเด็ก การจัดหาทุน-กองทุนการศึกษา เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส เด็กบกพร่อง เด็กพิการ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ อีกทั้งส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ร่วมจัดการศึกษาที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เรียนรวมทั้งปฏิบัติตามพันธกิจที่ได้มีการลงนาม ในความตกลงร่วมกันระหว่างประเทศ การรองรับประชาคมอาเซียน ในด้านการจัดการศึกษาทั้งการ แลกเปลี่ยนและการส่งเสริมการจัดการศึกษา ตลอดจนการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 มีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร ทันสมัย เข้าถึงได้ง่าย แสดงถึงรายละเอียด ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
2. เพื่อเป็นหลักฐานแสดงวิธีการทำงานที่สามารถถ่ายทอดให้กับผู้เข้ามาปฏิบัติงานใหม่
3. เพื่อพัฒนาการทำงานของบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ
4. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้เกิดคุณภาพ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มารับบริการ เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของกลุ่มในระดับมากถึงมากที่สุด

ส่วนที่ 2

ขอข่วย/ภารกิจกลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษา

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาเป็นกลุ่มงานหนึ่งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีกรอบการปฏิบัติงานและบทบาทหน้าที่ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดดังนี้

1. งานส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ขอข่วยงาน	ภารกิจ
1. การจัดการศึกษาในระบบ	1) การกำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาทั้ง การศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีความเท่าเทียมกัน 2) การจัดการศึกษาในพื้นที่ภูเขาทุรกันดาร 3) การจัดการศึกษาเด็กไร้สัญชาติเด็กต่างชาติพันธุ์ 4) การแก้ปัญหาเด็กตกหล่นเด็กกลุ่มเสี่ยงและเด็กออกกลางคัน 5) งานทะเบียนหลักฐานการศึกษา - งานจัดเก็บหลักฐานการศึกษา - งานยกเลิกหลักฐานการศึกษา - งานตรวจสอบวุฒิ และการรับรองความรู้ - งานสั่งซื้อแบบพิมพ์
2. การศึกษานอกระบบ	1) การส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบให้เชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 2) การส่งเสริมการจัดการศึกษาทางเลือก
3. การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	การส่งเสริมให้สถานศึกษาหน่วยงานหรือสถาบันที่จัดการศึกษาโดยร่วมวางแผนและกำหนดแนวทางในการสนับสนุน

2. งานส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชนองค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

ขอข่วยงาน	ภารกิจ
งานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ บุคคลครอบครัวองค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น	การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัวองค์กรชุมชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

3. งานประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา

ขอบข่ายงาน	ภารกิจ
การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. งานส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ

ขอบข่ายงาน	ภารกิจ
1. การจัดการศึกษาเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสผู้มีความสามารถพิเศษ	การส่งเสริมการจัดการศึกษาเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส
2. การส่งเสริมและสนับสนุนเด็กที่มีความสามารถพิเศษ/โควต้าพิเศษ	การส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ/โควต้าพิเศษ - การพัฒนาอัจฉริยภาพด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์(สสวท.) - การคัดเลือกนักเรียนเพื่อศึกษาต่อ

ส่วนที่ 3

ขั้นตอน/รายละเอียดการปฏิบัติงาน

งานส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย

1. การจัดการศึกษาในระบบ

1.1 การกำหนดวิธีการและแนวทางการรับนักเรียนระดับปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อกำหนดวิธีการและแนวทางการรับนักเรียนอย่างมีคุณภาพ โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้
- 2) เพื่อให้เด็กในวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
- 3) เพื่อให้บิดา มารดา ผู้ปกครองและประชาชนเกิดความเข้าใจในแนวทางการรับนักเรียน และให้ความร่วมมือในการส่งเด็กเข้าเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับและขั้นพื้นฐาน
- 4) เพื่อให้บุคลากรผู้ทำหน้าที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงตามบทบาทหน้าที่ เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3. ขอบเขตการปฏิบัติงาน

- 1) ทำความเข้าใจนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียนของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) ประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติการรับนักเรียน
- 3) แต่งตั้งคณะกรรมการรับนักเรียน
- 4) ทำความเข้าใจกับสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง
- 5) กำกับ ติดตามและรวบรวมข้อมูลการรับนักเรียน รายงาน สพฐ.
- 6) จัดหาที่เรียนให้แก่นักเรียนที่ยังไม่มีที่เรียน

4. คำจำกัดความ

การจัดการศึกษาในระบบ หมายถึง การศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขความสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

การศึกษาภาคบังคับ หมายถึง การศึกษาชั้นปีที่หนึ่งถึงชั้นปีที่เก้า (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) ของการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

เด็ก หมายถึง เด็กที่อยู่ในวัยเรียนก่อนระดับอุดมศึกษาซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับคือ ระดับก่อน ประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดาหรือบิดาหรือมารดาซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และหมายความรวมถึงบุคคลที่เด็กอยู่ด้วยเป็นประจำ อยู่รับใช้การทำงาน

คณะกรรมการรับนักเรียน หมายถึง บุคคลที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษา แต่งตั้งให้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา นำนโยบายและแนวทางการปฏิบัติการรับนักเรียนจากหน่วยงาน วางแผนสู่การปฏิบัติ ในการกำหนดสัดส่วนการรับนักเรียน วิธีการรับนักเรียน การรับนักเรียนเงื่อนไขพิเศษ การประชาสัมพันธ์ และการวินิจฉัยแก้ปัญหาในการรับนักเรียนให้เป็นไปตามนโยบาย

บค. หมายถึง แบบฟอร์มที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางการรับนักเรียนดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ

พฐ. หมายถึง แบบฟอร์มที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

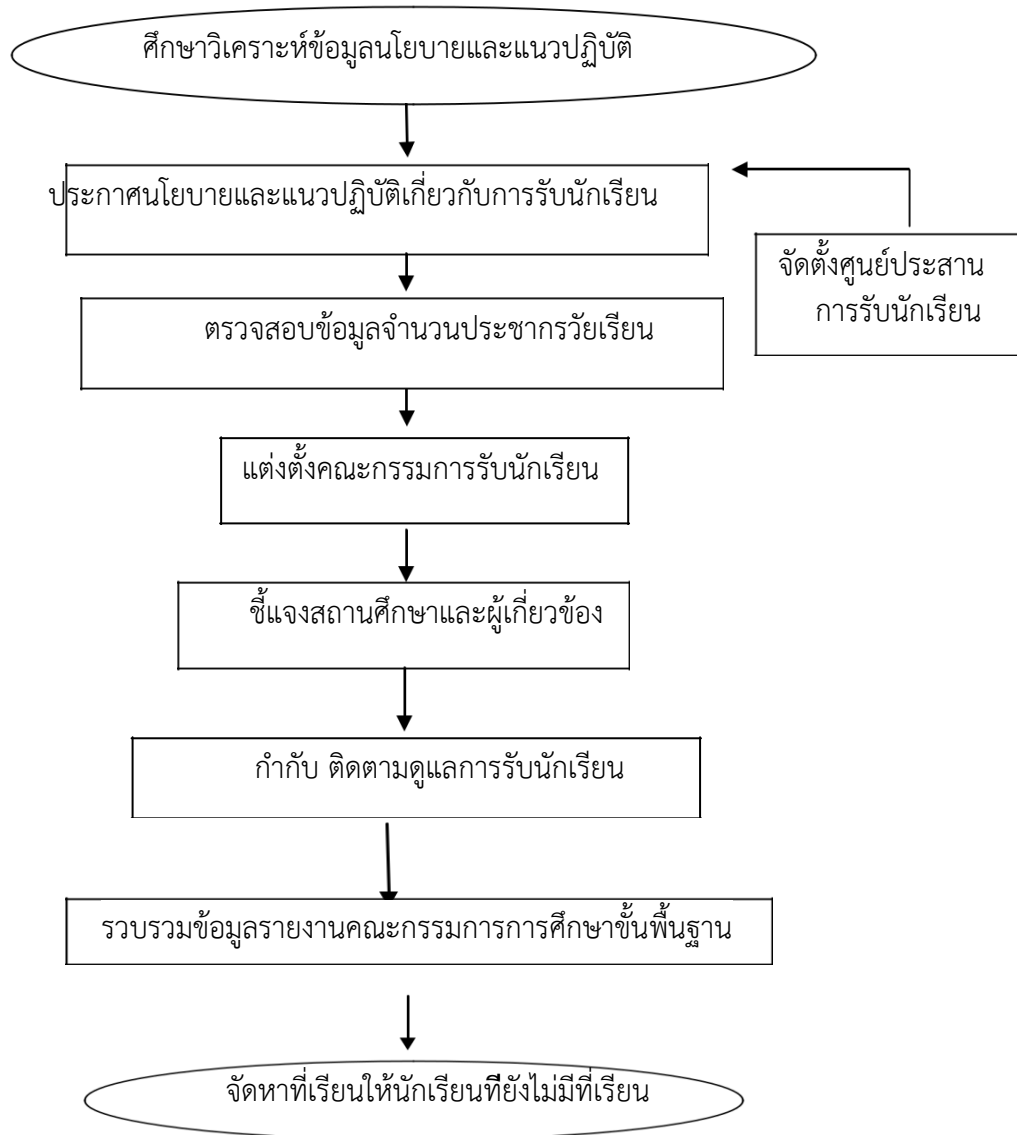
พื้นที่บริการ หมายถึง เขตบริการที่โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดขึ้นเพื่อเป็นขอบเขตในการรับนักเรียนโดยมีการตกลงกันระหว่างโรงเรียนที่อยู่ใกล้กันให้ยึดเคียง ทร.14 เขตการปกครองการคมนาคม และสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์เพื่อโรงเรียนจะได้ให้บริการการศึกษาและนักเรียนสามารถเดินทางมาเรียนได้สะดวก

ศูนย์ประสานงานการรับนักเรียน หมายถึง การจัดตั้งศูนย์บริการการรับนักเรียน แก้ปัญหาการรับนักเรียน การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อให้การรับนักเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลนโยบายและแนวปฏิบัติ การรับนักเรียนของสพฐ.	ธันวาคม-มกราคม	เจ้าหน้าที่กลุ่มส่งเสริมฯ
2. ประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียนของเขตพื้นที่การศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการฯ ที่ได้รับแต่งตั้ง	ธันวาคม-มกราคม	เจ้าหน้าที่กลุ่มส่งเสริมฯ
3. ตรวจสอบข้อมูลจำนวนประชากรวัยเรียน จากข้อมูลกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และข้อมูลจากสำมะโนประชากรวัยเรียนของสถานศึกษา ที่จะเข้าเรียนชั้นอนุบาล 1 และชั้น ป.1	มกราคม-กุมภาพันธ์	เจ้าหน้าที่กลุ่มส่งเสริมฯ คณะกรรมการฯ
4. แต่งตั้งคณะกรรมการรับนักเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา	มกราคม-กุมภาพันธ์	เจ้าหน้าที่กลุ่มส่งเสริมฯ
5. ประชุมชี้แจงสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ กฎหมายการจัดการศึกษาภาคบังคับ นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน และประชาสัมพันธ์ ให้สาธารณชนทราบ	มกราคม - มีนาคม	สถานศึกษา/ เจ้าหน้าที่กลุ่มส่งเสริมฯ
6. จัดตั้งศูนย์ประสานงานการรับนักเรียน เพื่อให้ทราบ ข้อมูลและข่าวสาร	มกราคม - มีนาคม	เจ้าหน้าที่กลุ่มส่งเสริมฯ
7. คณะกรรมการรับนักเรียน กำกับดูแลการรับนักเรียน การคัดเลือกนักเรียนและการจัดที่เรียนให้เด็ก ประถมศึกษาและประถมศึกษาที่ไม่มีที่เรียน	มกราคม - มีนาคม	เจ้าหน้าที่กลุ่มส่งเสริมฯ/ คณะกรรมการรับนักเรียน
8. รวบรวมข้อมูลเพื่อรายงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	มิถุนายน	เจ้าหน้าที่กลุ่มส่งเสริมฯ

□ Flow Chart

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม
2. พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545
3. พระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. 2551
4. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534